

Tuberkulosscreening i Region Halland

Hitta i dokumentet

[Syfte](#)[Bakgrund](#)[Latent tuberkulos](#)[Screening för tuberkulos](#)[Hälsodeklaration för screening av tuberkulos](#)[Nya rekommendationer och flödesschema](#)[Smittspårning](#)[Relaterade dokument, bilagor och länkar](#)[Uppdaterat från föregående version](#)

Syfte

Syftet är att övergripande beskriva flödet för screening för tuberkulos i Region Halland utifrån uppdaterade [Rekommendationer för preventiva insatser mot tuberkulos](#) från Folkhälsomyndigheten 2022. Rutinen beskriver inte ansvarsfördelning eller hur arbetet genomförs i detalj på respektive enhet, men utgör en grund för verksamheternas egna rutiner.

Bakgrund

Tuberkulos är en av världens mest spridda infektionssjukdomar. Sjukdomen kan ha ett långvarigt förlopp, tiden från smitta till sjukdom kan variera från veckor upp till flera decennier, samtidigt som bara cirka tio procent av smittade utvecklar aktiv sjukdom. Fördröjd diagnos och behandling kan innebära allvarliga konsekvenser för individen samt en ökad risk för smittspridning.

De flesta som diagnostiseras med tuberkulos i Sverige har tidigare bott eller vistats en längre tid i länder där tuberkulos är mer vanligt förekommande. Förebyggande insatser och screening fokuserar därför på individer från dessa områden samt individer där andra faktorer innebär att de riskerar att bli allvarligt sjuka vid smitta.

Latent tuberkulos

Personer med tecken på aktiv tuberkulos remitteras till infektionsklinik för behandling och uppföljning. Personer med latent tuberkulos är smittade men har inte utvecklat sjukdom och är därför inte heller smittsamma. Av alla som smittas är det endast cirka 10 procent som insjuknar i aktiv tuberkulos. Det vanligaste är att insjuknandet då sker inom två år från smittotillfället. Ett fåtal utvecklar sjukdom långt senare. Risken att insjukna är större för barn/ungdomar och personer med nedsatt immunförsvar samt i samband med graviditet. För personer över 35 år är därför behandling av latent tuberkulos sällan aktuellt om inga andra riskfaktorer för allvarlig sjukdom föreligger.

Screening för tuberkulos

Hälsoundersökning för asylsökande och nyanlända

Alla som söker asyl i Sverige ska enligt lag erbjudas hälsoundersökning så snart det är möjligt. I Region Halland finns beslut om att även andra nyanlända erbjuds hälsoundersökning där screening avseende tuberkulos ingår. Se [Hälsoundersökning – Asylsökande och nyanlända](#) på Vårdgivarwebben.

Personer från länder med hög andel multiresistent tuberkulos (MDR-TB)

Några länder som har en TB-incidens på mindre än 100/ 100 000, har ändå en hög andel MDR-TB (se [Länder med hög andel MDR-TB- Folkhälsomyndigheten](#)). Då rekommenderas att koncentrera provtagning med IGRA och/eller lungröntgen till de som vet att de haft kontakt med TB-fall (till exempel i familjen eller i sitt arbete) eller vistats i miljö med ökad risk för TB (till exempel fängelsevistelse eller flyktingläger). Även personer med annan sjukdom eller medicinering som påverkar immunförsvaret och ökar risken att insjukna i infektioner bör erbjudas screening. Se [Vårdgivarwebben för hälsodeklaration och flödesschema](#).

Screening för tuberkulos inför arbete eller studier i känslig miljö

Inför anställning eller praktik i vård och omsorg bör en screening för tuberkulos med hälsodeklaration genomföras. Utbildningsenheten ansvarar för att hälsodeklarationen genomförs men ev. provtagning eller annan undersökning bekostas av Region Halland. Se [Vårdgivarwebben för hälsodeklaration och flödesschema](#).

Hälsodeklaration för screening av tuberkulos

Screening mot tuberkulos, oavsett orsak, utgår från [Hälsodeklaration avseende tuberkulos](#). Som stöd finns tillhörande dokument [Stöd för bedömning av hälsodeklaration avseende tuberkulos](#) samt flödesschema som åskådliggör de olika stegen:

- [Flödesschema 1 screening tuberkulos](#) (asylsökande och nyanlända >35 år) respektive
- [Flödesschema 2 screening tuberkulos](#) (asylsökande och nyanlända <35 år samt inför arbete/praktik inom vård och omsorg oavsett ålder samt screening av gravida på MVC oavsett ålder)

Samtliga dokument går att finna på [Vårdgivarwebben under Behandlingsstöd – Smittskydd – Sjukdomar enligt smittskyddslagen – Tuberkulos](#). På samma sida (och i slutet av denna rutin) finns en länk till vilka länder som klassas ha hög risk respektive ökad risk för tuberkulos samt länder där man anser att det finns en hög andel multiresistent tuberkulos (Multi Drug Resistant, MDR-TB).

Nya rekommendationer och flödesschema

Rekommendationerna från Folkhälsomyndigheten fokuserar på att finna individer med aktiv, smittsam tuberkulos samt individer som ingår i grupp med behandlingsindikation vid latent tuberkulos.

Anamnes

Individens anamnes är grunden för att utreda om personen kan ha exponerats för smitta, antingen genom känd kontakt med person som är sjuk i tuberkulos eller ursprung från ett område med hög incidens av tuberkulos alternativt längre tids vistelse i sådant område. Extra riskutsatta miljöer kan även vara krigsområden, flyktingläger och fängelser.

Lungröntgen

För att hitta aktiv tuberkulos bör lungröntgen användas i större utsträckning än tidigare rekommendationer gjort gällande. Det läggs däremot mindre fokus på att hitta individer med latent tuberkulos som är över 35 år och inte är gravida eller har andra riskfaktorer för svår sjukdom.

För att underlätta handläggningen finns Flödesschema för screening för tuberkulos på [Vårdgivarwebben under Behandlingsstöd – Smittskydd – Sjukdomar enligt smittskyddslagen – Tuberkulos](#).

Smittspårning

Vid konstaterat fall av aktiv tuberkulos görs alltid en kartläggning av vilka individer som kan vara utsatta för smitta. I dessa situationer kan provtagning med IGRA fortsatt vara första åtgärden. En smittspårning kring aktuellt fall genomförs alltid i samråd med Infektionskliniken, Smittskydd och i vissa fall Vårdhygien.

Relaterade dokument, bilagor och länkar

- [Riskländer avseende tuberkulos- screening av migranter - Folkhälsomyndigheten](#) – Folkhälsomyndigheten
- [Rekommendationer för preventiva insatser mot tuberkulos](#) - Folkhälsomyndigheten (2022)
- [Hälsoundersökning – Asylsökande och nyanlända](#) – Region Halland
- [Hälsodeklaration avseende tuberkulos](#) – Region Halland
- [Stöd för bedömning av hälsodeklaration avseende tuberkulos](#) – Region Halland
- [Flödesschema 1 screening tuberkulos](#) (asylsökande och nyanlända >35 år) – Region Halland
- [Flödesschema 2 screening tuberkulos](#) (asylsökande och nyanlända <35, inför arbete/praktik inom vård och omsorg oavsett ålder samt screening av gravida på MVC oavsett ålder) – Region Halland

Uppdaterat från föregående version

2024-05-23 Redaktionell ändring, uppdatering av länk.

Tidigare versionshistorik
2023-01-23 Ny rutin